

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudcem Tomášem Kocourkem v právní věci

žalobce: **O. A.**, narozen x,
státní příslušník Ukrajiny,
bytem x

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
se sídlem Nad Štolou 3, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 3. 2019, čj. OAM-1030/ZA-ZA11-HA12-2018,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce podanou žalobou napadá shora označené rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že v případě žalobce nebyly naplněny podmínky zákona o azylu pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobce se odmítá vrátit do země původu kvůli probíhajícímu válečnému konfliktu, jehož

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. V.

se nechce zúčastnit, s poukazem na vyhlášení válečného stavu v zemi. Ten však nebyl prodloužen. Povolání žalobce do bojů v místech konfliktu nehrozí, jelikož jsou v něm nasazeni pouze profesionální vojáci a dobrovolníci. Povinná vojenská služba patří k základním státoobčanským povinnostem a nezakládá důvod k poskytnutí mezinárodní ochrany. Žalovaný si je vědom toho, že žalobce pochází z Luhanské oblasti. Nepříznivá bezpečnostní situace v Doněcké a Luhanské oblasti se dotýká veškerého obyvatelstva bez ohledu na jejich rasu, národnost či politickou příslušnost, nejde tedy o důvod relevantní z hlediska možnosti udělení azylu. Podstatné je, zda žalobce může efektivně využít vnitřního přesídlení do jiné části země, kde nebude ohrožen pronásledováním či reálnou hrozbou vážné újmy. Luhanská oblast je zasažena ozbrojeným konfliktem, po žalobci proto nelze požadovat návrat do místa jeho bydliště. Ze zpráv o zemi původu však plyne, že bezpečnostní situace v ostatních dvaadvaceti oblastech Ukrajiny je stabilní. Ukrajinská legislativa zaručuje občanům svobodu vnitřního pohybu, emigraci a návrat do vlasti. Nadto vláda spolupracuje s humanitárními organizacemi v oblasti poskytování ochrany a pomoci vnitřně vysídleným osobám či navracejícím se uprchlíkům. Žalobce je zdravý, práce schopný a může si tak zajistit bydlení a pracovní uplatnění na Ukrajině v oblastech nezasažených boji, tedy efektivně využít institutu vnitřní ochrany.

Obsah žaloby a vyjádření k žalobě

2. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného v celém rozsahu. O mezinárodní ochranu požádal z obavy o svůj život v souvislosti s válečným konfliktem. Reagoval tím na vyhlášení válečného stavu dne 26. 11. 2018 a nesnažil se jen o legalizaci pobytu na území České republiky. Obavy nemůže doložit důkazy, ale od známých ví, že byli do konfliktu zapojeni i bez souhlasu. K otázce věrohodnosti výpovědi a dokazování žalobce odkázal na početnou judikaturu NSS, mimo jiné na rozsudky ze dne 30. 9. 2008, čj. 5 Azs 66/2008 – 70, a ze dne 26. 2. 2008, čj. 2 Azs 100/2007 – 64.
3. Žalobce namítl, že pokud se po celou dobu řízení držel jedné dějové linie, lze jeho výpověď i přes drobné nesrovnalosti označit za konzistentní a souladnou s dostupnými informacemi o zemi původu. Proto měl žalovaný z jeho výpovědi vycházet (viz rozsudek ze dne 24. 7. 2008, čj. 2 Azs 49/2008 – 83).
4. Žalobce se domnívá, že žalovaný nezjistil řádně stav věci a nevypořádal se se všemi skutečnostmi významnými pro rozhodnutí ve věci ani s tím, co žalobce uvedl v žádosti o mezinárodní ochranu a při pohovorech v průběhu správního řízení. Tím porušil základní zásady činnosti správního orgánu, a to § 3, § 2 odst. 4 a dále § 50 odst. 2 a 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).
5. Závěrem žalobce navrhl, aby soud zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Současně navrhl, aby soud rozhodl o žalobě bez jednání podle § 76 odst. 1 písm. a), b) a c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jelikož jsou pro to splněny podmínky.
6. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že nesouhlasí s obecnými námitkami žalobce. Při rozhodování vzal v úvahu skutečnosti tvrzené žalobcem a shromáždil k nim adekvátní a aktuální informace o situaci v zemi původu. Vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci, který svým rozsahem odpovídá předpokladům nezbytným pro vydání rozhodnutí. Žalovaný postupoval v souladu se zákonem a své rozhodnutí zcela dostatečně odůvodnil. V podrobnostech odkázal na obsah napadeného rozhodnutí. Závěrem zopakoval, že

žalobce má možnost usadit se v některé části Ukrajiny, která je plně pod kontrolou ukrajinských státních orgánů. Žalobci nehrozí ani povolání do bojových operací, do nichž jsou nyní nasazováni jen dobrovolníci a profesionální armáda. Válečný stav byl na Ukrajině ukončen již 27. 12. 2018.

7. Soud o žalobě rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť žalovaný s tímto postupem souhlasil výslovně, souhlas žalobce je dán *implicite*, neboť na výzvu soudu ve stanovené lhůtě nesdělil, že s rozhodnutím bez jednání nesouhlasí.

Posouzení žalobních bodů

8. Soud ověřil, že žaloba ze dne 15. 4. 2019 byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou.
9. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce dne 4. 12. 2018 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. V rámci poskytnutí údajů k žádosti žalobce uvedl k důvodu jejího podání, že bydlí v místě, kde je teď válka. Už měl zajištěnu jízdenku do Ch. na den 5. 12. 2018, ale do svého bydliště se nemůže vrátit, protože prezident Porošenko vyhlásil válečný stav. Na Ukrajině se již nemá kam vrátit, neboť mu tam nikdo nezůstal. Žalobci je 18 let a obává se, že bude povolán k výkonu vojenské služby. Kvůli válčení by se nemohl ani dostat domů.
10. Pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany proběhl dne 7. 12. 2018 v ruském jazyce za přítomnosti tlumočnice. Žalobce při něm uvedl, že na Ukrajině po celou dobu žil v obci K., která je pod kontrolou Luhanské lidové republiky. Společnou domácnost sdílel s nevlastním otcem a matkou v bytě v jejím vlastnictví. Základní vojenskou službu nevykonával, protože v té době mu ještě nebylo 18 let. V letech 2014-2015 tam každý den probíhaly válečné operace. V posledním roce dochází k bojům nedaleko, přičemž přímo ve vesnici je situace normální. Žalobce si pořídil jízdenku do Ch. na den 5. 12. 2018. Neodcestoval, neboť se dozvěděl, že na Ukrajině byl vyhlášen válečný stav. Mohl by tedy být povolán k základní vojenské službě, ať už ze strany Ukrajiny, či Luhanské lidové republiky, a následně být vyslán do bojů. Povolat ho mohou kvůli jeho ukrajinskému cestovnímu dokladu. Od známých ví, že všechny posílají do války. Kdyby nebyl vyhlášen válečný stav, vrátil by se na tři měsíce na Ukrajinu a odtud pokračoval ve studiu v České republice dálkově. Pak by si žalobce vyřídil vízum a vrátil se do České republiky, kde chtěl od začátku studovat (nyní studuje soukromé jazykové kurzy). Žalobce by se nemohl vrátit do svého bydliště na Ukrajině. Zůstal by v Ch. a tam si něco pronajal nebo bydlel v hotelu. V K. už se nemá ke komu vrátit. Matka žalobce a nevlastní otec jsou v České republice a mají pracovní vízum na dva roky. S biologickým otcem se nestýká a neví, kde žije. Žalobce neví, co se stalo s bytem v K.. Mohou v něm být ubytováni vojáci. V K. žádné potíže neměl, jen zde byl zákaz vycházení po 22. hodině. S rodinou opustili vesnici, neboť rodiče chtěli v České republice pracovat a on studovat. Žalobce byl informován, že válečný stav byl vyhlášen do 26. 12. 2018. Pokud by válečný stav nebyl prodloužen, žalobce by mohl pobývat v C.. Chtěl si na Ukrajině zažádat o vízum za účelem sloučení rodiny nebo o studijní vízum. To nedostal, neboť škola, na níž v České republice studuje, nemá

požadovanou akreditaci. Žalobce povolání do armády ještě neobdržel. Nechce válčit ani na jedné straně konfliktu a zemřít pro nic. Při cestování z Luhanské oblasti a zpět neměl žádné potíže. S problémy se nesetkal ani na území pod kontrolou ukrajinských státních orgánů. Dále žalobce uvedl, že by se mohl přestěhovat do oblasti Ukrajiny, kde neprobíhá válečný konflikt, kdyby nebyl v zemi válečný stav. Neví, jak by tam mohl bydlet, když má rodiče v České republice. Neví ani, zda by se mohl vyhnout vojenské službě prokázáním, že studuje. Na Ukrajině nemá žádné příbuzné ani členy rodiny. V České republice bydlí u tety a jejího manžela.

11. Ze správního spisu dále vyplývá, že pro posouzení žádosti žalovaný shromáždil jako podklad zprávu České tiskové kanceláře (dále také jen „ČTK“) ze dne 26. 11. 2018 *„Ukrajinský parlament schválil výnos o válečném stavu“*, a ze dne 16. 12. 2018 *„Poroženko uvedl, že nemá v plánu prodloužit válečný stav v zemi“*, zprávu Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických ze dne 20. 4. 2018 o dodržování lidských práv v roce 2017 – Ukrajina, informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 12. 6. 2018 o sociálně ekonomické situaci na Ukrajině, dotace na komunální poplatky, dotace na bydlení, minimální mzda, výše životního minima, průměrná výše starobního důchodu, výše podpory pro matky samoživitelky, informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 16. 5. 2018 o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí, a konečně informaci Ministerstva vnitra ČR ze dne 14. 9. 2018, Ukrajina - Situace v zemi, politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby. Dalšími podklady pro vydání rozhodnutí byla žádost o udělení mezinárodní ochrany, protokol o pohovoru, kopie cestovního dokladu, žádost o odchod do soukromí s potvrzením o zajištění ubytování a informace o nemovitých věcech, kde byl žalobce ubytován.
12. Soud posoudil žalobu v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“). Tento článek vyžaduje, aby soudy prvního stupně přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ dle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu. Členské státy Evropské unie byly povinny výše uvedený závazek transponovat do vnitrostátního právního řádu do 20. 7. 2015 (viz čl. 51 odst. 1 procedurální směrnice). Vzhledem k tomu, že Česká republika obsah této směrnice netransponovala do svého vnitrostátního právního řádu, ač tak měla nejpozději do 20. 7. 2015 učinit, má ustanovení předmětného článku přímé účinky a užije se na tento případ, protože řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo zahájeno po tomto datu (čl. 52 odst. 1 věta první procedurální směrnice). Procesní pravidla vyplývající z čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice se proto prosadí na úkor § 75 odst. 1 s. ř. s.
13. Obecné tvrzení žalobce, že v řízení byl porušen § 3, § 2 odst. 4 a § 50 odst. 2 a 3 správního řádu, doprovázené parafrází textu těchto ustanovení, není žalobním bodem ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Dle ustálené judikatury jím je konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizované) skutkové tvrzení doprovázené konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. Líčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, nýbrž zcela jasně

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. V.

individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. Žalobce je povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl žalovaný vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami. Pokud žalobce odkazuje na okolnosti, jež jsou popsány či jinak zachyceny ve správním či soudním spisu, nemůže se jednat o pouhý obecný, typový odkaz na spis či jeho část, nýbrž o odkaz na konkrétní skutkové děje či okolnosti ve spisu zachycené, a to tak, aby byly zřetelně odlišitelné od jiných skutkových dějů či okolností obdobné povahy a aby bylo patrné, jaké aspekty těchto dějů či okolností považuje žalobce za základ tvrzené nezákonnosti (viz rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, čj. 2 Azs 92/2005 – 58). Na tomto právním názoru setrval rozšířený senát NSS i v rozsudku ze dne 24. 8. 2010, čj. 4 As 3/2008 – 78, v němž s odkazem na svůj předchozí, výše citovaný rozsudek potvrdil, že náležitost žaloby dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je splněna, pokud jsou z tvrzení žalobce seznatelné skutkové děje a okolnosti individuálně odlišitelné od jiných ve vztahu ke konkrétnímu případu žalobce, jež žalobce považoval za relevantní k jemu domnělé nezákonnosti správního rozhodnutí; právní důvody nezákonnosti (či nicotnosti) napadeného správního rozhodnutí pak musí být tvrzeny alespoň tak, aby soud při aplikaci obecného pravidla, že soud zná právo, mohl dostatečně vymezit, kterým směrem, tj. ve vztahu k jakým právním předpisům bude směřovat jeho přezkum. Závěry uvedené ve zmíněných rozsudcích byly potvrzeny usnesením rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 3. 2018, čj. 10 Azs 65/2017 – 72.

14. Těmto požadavkům ovšem výše uvedená tvrzení žalobce nedostála, neboť jde pouze o parafrázi ustanovení právního předpisu, která měla být porušena, aniž by žalobce uvedl konkrétní skutečnosti či právní argumentaci, o něž svá tvrzení o nezákonnosti rozhodnutí opírá. Není na soudu, aby nahrazoval procesní aktivitu žalobce a dohledával ve správním spisu konkrétní nezákonnosti (viz rozsudek NSS čj. 4 As 3/2008 – 78, bod 31). Za řádně formulované žalobní body lze považovat námitky, byť mnohdy obecné, směřující proti aplikaci § 12 a § 14a odst. 1, 2 písm. c) zákona o azylu.
15. Podle § 28 odst. 1 a 2 zákona o azylu mezinárodní ochrana se udělí ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Neshledá-li ministerstvo důvody k udělení ani jedné z forem mezinárodní ochrany, odůvodní své rozhodnutí ve vztahu k oběma formám mezinárodní ochrany.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním

občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
- c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
- d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

16. Soud nejprve přezkoumal zákonnost rozhodnutí o neudělení azylu jakožto privilegované formy mezinárodní ochrany a posléze zákonnost rozhodnutí o neudělení doplňkové ochrany, která je formou subsidiární. Ačkoliv žalobce výslovně neargumentoval v souvislosti s § 12 zákona o azylu, uvedl, že jedním z hlavních důvodů pro podání žádosti o mezinárodní ochranu je hrozba plnění branné povinnosti a nasazení do bojů v ozbrojeném konfliktu na Ukrajině. Široce etablovaná judikatura dovodila, že tato skutečnost může být v obecné rovině relevantní právě z pohledu azylu jakožto privilegované formy mezinárodní ochrany (§ 12 zákona o azylu). Touto otázkou se podrobně zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17. 12. 2015, čj. 5 Azs 158/2015 – 24, a to právě ve vztahu k situaci na Ukrajině. V uvedeném rozhodnutí navázal především na rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ze dne 26. 2. 2015 ve věci *Andre Lawrence Shepherd* (C-472/13). Soud se proto v návaznosti na stručné a obecné výtky obsažené v žalobě zabýval zákonností napadeného rozhodnutí ve vztahu k rozhodnutí o neudělení azylu, přičemž vycházel z právního názoru Nejvyššího správního soudu, resp. Soudního dvora Evropské unie, s nimiž se ztotožnil a neshledal důvod odklonit se od nich.
17. Je třeba předeslat, že branná povinnost je jednou z významných povinností státních občanů ke státu, jehož jsou občany. V době ozbrojeného konfliktu, do něhož je tento stát zavlečen, resp. hrozby konfliktu je tato povinnost ještě významnější a naléhavější. Požadavek státu, aby občan splnil brannou povinnost a případně se z toho titulu i aktivně zapojil v rámci mobilizace do ozbrojeného konfliktu, v němž je ohrožena svrchovanost státu a jeho územní celistvost, je zcela legitimní a nemůže bez dalšího představovat akt pronásledování nebo hrozbu vážné újmy (srov. rozsudek NSS ze dne 7. 8. 2012, čj. 2 Azs 17/2012 – 44). Azylové právo neposkytuje právní ochranu jednání žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří bez relevantních důvodů odpírají státu, jehož jsou občany, splnění své základní povinnosti, tj. podílet se na jeho obraně (při dodržení všech mezinárodněprávních pravidel vedení ozbrojeného konfliktu, zejména těch, které jsou součástí mezinárodního humanitárního práva). V opačném případě by aplikace azylového práva destruovala obranyschopnost cizího státu.
18. Z pohledu aplikace § 12 zákona o azylu je rozhodující, zda žadatel o mezinárodní ochranu má odůvodněný strach z pronásledování pro některý z azylově relevantních důvodů. Pojem pronásledování je definován v § 2 odst. 4 zákona o azylu jako závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Uvedené ustanovení je transpozicí čl. 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze

dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“) a musí být vykládáno v jejím světle. Dle čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice může být za pronásledování považováno trestní stíhání nebo trest za odepření výkonu vojenské služby za konfliktu, jestliže by výkon vojenské služby zahrnoval zločiny nebo jednání spadající mezi důvody vyloučení uvedené v čl. 12 odst. 2 (tj. zločin proti míru, válečný zločin nebo zločin proti lidskosti ve smyslu mezinárodních dokumentů obsahujících ustanovení o těchto zločinech, vážný nepolitický zločin, čin, který je v rozporu se zásadami a cíli OSN uvedenými v preambuli a v člancích 1 a 2 Charty OSN).

19. Jinými slovy řečeno, mezinárodní ochranu ve formě azylu lze udělit osobě, jestliže se odůvodněně obává, že by mohla být trestně stíhána nebo by jí byl uložen trest z důvodu, že odepré výkon vojenské služby za konfliktu. To ovšem pouze za omezující podmínky, že při výkonu vojenské služby by docházelo ke zločinům proti míru, válečným zločinům, zločinům proti lidskosti. Trestní stíhání v případě odepření vojenské služby za konfliktu, při němž k uvedeným z pohledu mezinárodního práva protiprávním jevům nedochází, nepředstavuje akt pronásledování, a tedy důvod pro udělení azylu. Naopak je zcela legitimní, aby stát, jenž se nachází v konfliktu, vynucoval plnění branné povinnosti a nařízené mobilizace i prostředky trestního práva.
20. V situaci, kdy žalobce v řízení konzistentně a věrohodně uváděl jako jeden z důvodů podání žádosti o mezinárodní ochranu, že se obává povolání k výkonu vojenské služby, a především pak nasazení do ozbrojeného konfliktu na východě Ukrajiny, bylo povinností žalovaného shromáždit takové zprávy o zemi původu, na jejichž základě by bylo možno posoudit, zda v ozbrojeném konfliktu nedochází k porušování pravidel mezinárodního válečného, resp. humanitárního práva. Žalovaný za účelem zhodnocení charakteru ozbrojeného konfliktu na východě Ukrajiny opatřil jako podklad pro vydání rozhodnutí zprávu ČTK ze dne 26. 11. 2018 *„Ukrajinský parlament schválil výnos o válečném stavu“*. Prezident Porošenko jím vyhlásil válečný stav na Ukrajině na dobu třiceti dnů od středy 28. 11. do 27. 12. 2018. Opatření se vztahovalo jen na deset oblastí Ukrajiny nacházejících se v pobřežních a pohraničních regionech země. Zahrnovalo také Luhanskou oblast, kde má žalobce bydliště. Podle zprávy ČTK ze dne 16. 12. 2018 *„Porošenko uvedl, že nemá v plánu prodloužit válečný stav v zemi“* prezident nehodlá prodloužit válečný stav na Ukrajině, ledaže by došlo k rozsáhlému útoku ze strany Ruska. Válečný stav byl vyhlášen poté, co Rusové ostřelovali a zadrželi tři lodě ukrajinského námořnictva dne 25. 11. 2018 v Kerčském průlivu. K tomu soud dodává, že mu není z veřejně dostupných zdrojů známo, že by se po vydání napadeného rozhodnutí situace změnila, tedy že by ke dni rozhodování soudu byl vyhlášen v zemi původu válečný stav.
21. Ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických ze dne 20. 4. 2018 o dodržování lidských práv na Ukrajině plyne, že lidskoprávní skupiny spolu s Organizací spojených národů zaznamenaly významné nedostatky ve vyšetřování případů porušení lidských práv spáchaných vládními bezpečnostními silami. Zpráva popisuje incidenty zabítí, únosů či mučení v oblastech zasažených konfliktem údajně páchané oběma stranami konfliktu. Přes nedostatky s jejich vyšetřováním konstatovala Mise monitorující lidská práva na Ukrajině, že vláda dosáhla určitého pokroku ve vyšetřování případů zabítí. Konkrétně zmínila, že kroky v rámci vyšetřování jsou podnikány včasěji a podezřelí jsou

identifikování a zadržování krátce po incidentech. Postoj ukrajinské vlády byl vstřícný k vyšetřování údajného porušování lidských práv mezinárodními a nevládními organizacemi a vnímavý vůči jejich názorům, o čemž svědčí některá přijatá opatření [viz oddíl 1 písm. c) a g) zprávy]. Rovněž ze zprávy Ministerstva vnitra ČR ze dne 14. 9. 2018 vyplývá, že na východě Ukrajiny zasažené boji dochází ke zmíněným excesům, neboť obě strany konfliktu byly nařknuty z činů klasifikovatelných jako válečné zločiny včetně mučení a porušování mezinárodního humanitárního práva. Přitom bezpečnostní situace na východě Ukrajiny je stále napjatá. V průběhu roku 2018 byla v platnosti uzavřena příměří, avšak obě strany konfliktu je pravidelně porušovaly.

22. K tomu soud uvádí, že z veřejně dostupných informací je známo, že ačkoliv Ukrajina není smluvním státem Statutu Mezinárodního trestního soudu, učinila dne 17. 4. 2014 a 8. 9. 2015 dvě prohlášení ve smyslu čl. 12 odst. 3 Statutu Mezinárodního trestního soudu, v jejichž důsledku byla tomuto soudu přiznána pravomoc vyšetřovat a stíhat zločiny, k nimž na území Ukrajiny došlo po 21. 11. 2013 (<https://www.icc-cpi.int/ukraine>). Na počátku roku 2015 se přitom zintenzivnilo úsilí o evakuaci osob bydlících v místech, která jsou bezprostředně zasažena boji. Ukrajinské orgány vedou vyšetřování trestných činů, kterých se dopustili příslušníci armády nebo dobrovolnických praporů. Z toho tedy plyne, že Ukrajina jakožto jedna ze stran ozbrojeného konfliktu činí opatření proti tomu, aby bojovými operacemi bylo zasaženo civilní obyvatelstvo, a je připravena stíhat i případné válečné zločiny a zločiny proti lidskosti, resp. umožnit jejich stíhání Mezinárodnímu trestnímu soudu. Je tedy málo pravděpodobné, že by žalobce mohl být v rámci zapojení do bojových operací veden ke spáchání takových zločinů. Za této situace pak bylo na žalobci, aby s dostatečnou přesvědčivostí prokázal, že jednotka, ke které patří (resp. v níž má vykonávat vojenskou službu), provádí nebo v minulosti prováděla operace, které jí byly přiděleny, za takových podmínek, že je vysoce pravděpodobné spáchání činů, jejichž povaha odpovídá činům dle čl. 12 odst. 2 kvalifikační směrnice (viz rozhodnutí Soudního dvora EU ve věci *Shepherd*, body 42 a 43). Ze zpráv o zemi původu nevyplývá, že by všechny vojenské jednotky byly nasazeny do ozbrojeného konfliktu a že by všechny vojenské jednotky páchaly válečné zločiny či zločiny proti lidskosti. Bylo tedy na žalobci, aby prokázal, v jaké vojenské jednotce bude vykonávat vojenskou službu, že se tato vojenská jednotka bezprostředně podílí na bojových operacích na východě Ukrajiny a že v této jednotce v minulosti došlo ke spáchání válečných zločinů nebo zločinů proti lidskosti (nebo je na základě známých skutečností pravděpodobné, že k tomu dojde v budoucnu). Žalobce nicméně ve správním řízení neuvedl žádné konkrétní skutečnosti (ve výše uvedeném smyslu), natož aby je prokázal, pouze obecně uvedl, že hrozí, že bude povolán k výkonu vojenské služby. Z této skutečnosti ovšem nelze dovodit přiměřenou pravděpodobnost, že žalobce bude nucen podílet se při výkonu vojenské služby na páchání válečných zločinů či zločinů proti lidskosti. Případný trest, který žalobci hrozí za nenastoupení vojenské služby, tak nelze objektivně považovat za pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 ve spojení s § 12 zákona o azylu, interpretovaných ve světle čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice.
23. K tomu je navíc třeba uvést, že podle informace Ministerstva vnitra ČR ze dne 14. 9. 2018 o situaci v zemi nebyla v důsledku stabilizace situace na východě Ukrajiny po uzavření tzv. minských dohod vyhlášena v roce 2016 ani v roce 2017 žádná další mobilizace. V září 2016 při příležitosti podpisu výnosu o demobilizaci vojáků prezident Ukrajiny uvedl, že jde o krok k armádě složené z profesionálních vojáků a že v konfliktních zónách zůstanou pouze vojáci s profesionálním kontraktem. V prohlášení ze dne 2. 11. 2016 prezident

Ukrajiny dále sdělil, že v současné době na východoukrajinské frontě (linii dotyku) již nejsou žádní mobilizovaní vojáci, ale pouze dobrovolníci a profesionální příslušníci armády. Vojáci základní vojenské služby, jež je za stanovených podmínek povinná pro muže ve věku mezi 18 až 27 lety, nesmí být povoláni do oblasti bojů na východě země, ale mohou se k tomu rozhodnout dobrovolně. Z uvedeného plyne, že není vůbec pravděpodobné, že by žalobci hrozilo povolání k výkonu vojenské služby (s výjimkou výkonu základní vojenské služby), natož že by byl nasazen do bojů v rámci konfliktu, tím méně, že by byl zapojen do páchání válečných zločinů a zločinů proti lidskosti. Ničím nepodložená tvrzení žalobce, že jeho známí byli nasazeni do válečného konfliktu proti své vůli, se tak jeví jako nevěrohodné ve světle zpráv o zemi původu shromážděných žalovaným. Ačkoliv žalovaný na několika místech napadeného rozhodnutí zmínil, že žalobce se podanou žádostí snaží legalizovat svůj pobyt na území České republiky, jeho zamítavý závěr nebyl založen na tomto prostém konstatování. Z obsahu správního spisu zřetelně plyne, že vzal v potaz tvrzení žalobce ohledně povolání k vojenské službě a nasazení do bojů na východě Ukrajiny a adekvátně na ně reagoval. Shromáždil zprávy o zemi původu, jež mu umožnily porovnat tvrzení žalobce se skutečným stavem na Ukrajině. Žalovaný na jejich základě dospěl ke správnému a dostatečně odůvodněnému závěru, že v případě žalobce nejsou naplněny podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Stručně řečeno, žalobci nehrozí pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu. Žalobní bod je nedůvodný.

24. Soud se neztotožnil ani s námitkou žalobce týkající se aplikace § 14a zákona o azylu. Obecné námitky žalobce zjevně mířily na aplikaci odst. 2 písm. c) citovaného ustanovení, tj. hrozbu vážné újmy spočívající ve vážném ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Soud předesílá, že doplňkovou ochranu lze žadateli přiznat jen za podmínky, že existuje skutečné nebezpečí vážné újmy. Spojení „skutečné nebezpečí“ souvisí s otázkou pravděpodobnosti, že se obava z vážné újmy naplní, a s požadovaným důkazním standardem. Podstatu testu reálného nebezpečí vymezil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 3. 2008, čj. 2 Azs 71/2006 – 82: *„Reálným nebezpečím (srov. rovněž § 14a odst. 1 zákona o azylu, jež užívá ve stejném významu slovní spojení „skutečné nebezpečí“) nutno rozumět, že ve významném procentu případů obdobných situací stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho... Ani test „reálného nebezpečí“ ale nedosahuje intenzity trestního standardu „nade vši pochybnost“, ani důkazního standardu užívaného v zemích common law v civilních věcech („vyšší pravděpodobnost že ano, než že ne“ [balance of probabilities]).“*
25. Byť žalobce v této souvislosti odkázal též na § 14a odst. 2 písm. a), b) a d) zákona o azylu, nezmínil žádné konkrétní skutkové okolnosti ani právní argumentaci, proč by mu měla v zemi původu hrozit vážná újma podle těchto ustanovení. Z jeho tvrzení může soud v této souvislosti dovodit jen obavu z vážného ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu podle písm. c) citovaného ustanovení. Dále žalobce jen obecně shrnul závěry judikatury NSS ve vztahu k věrohodnosti výpovědi a rozložení důkazního břemena. K tomu soud uvádí, že žalovaný při aplikaci § 14a nepochybil, neboť zvážil všechny důležité okolnosti, s nimiž se zcela přezkoumatelným způsobem vypořádal na stranách 9-15 napadeného rozhodnutí, a dospěl ke správnému závěru. Žalovaný vyšel z toho, že bydliště žalovaného se nachází v Luhanské oblasti, kde probíhají boje a

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. V.

bezpečnostní situace je zde stále nevyzpytatelná, jak jednoznačně plyne z obstaraných zpráv o zemi původu. Žalovaný správně usoudil, že žalobce nelze navrátit do země původu do místa jeho původního bydliště, neboť by se skutečně mohl stát obětí svévolného násilí. Za této situace bylo povinností žalovaného, aby obstaral specifické zprávy o zemi původu, zda žalobce může využít možnosti vnitřní ochrany. Žalovaný této povinnosti dostal. Konkrétně obstaral informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 16. 5. 2018 o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí, informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 12. 6. 2018 o sociálně ekonomické situaci na Ukrajině, dotace na komunální poplatky, dotace na bydlení, minimální mzda, výše životního minima, průměrná výše starobního důchodu, výše podpory pro matky samoživitelky, a postavením vnitřně vysídlených osob se zabývá také výše zmíněná informace Ministerstva vnitra ČR ze dne 14. 9. 2018. Žalovaný z těchto zpráv o zemi původu čerpal a zcela přezkoumatelným způsobem popsal na stranách 12 a násl. napadeného rozhodnutí, proč žalobce může efektivně využít institutu vnitřní ochrany. Podává se zde, že bezpečnostní situace ve zbylých dvaadvaceti částech Ukrajiny je zcela stabilní a žalobce může využít práv na ochranu vnitřně přesídlených osob zakotvených v ukrajinské legislativě, která byla přijata za účelem ochrany této kategorie osob. Žalovaný tedy rámcově vymezil území, kde může žalobce využít možnosti vnitřní ochrany. Odůvodnil také s konkrétními odkazy na zprávy o zemi původu i osobní situaci žalobce, že mu na tomto území nehrozí nebezpečí vážné újmy, může se bezpečně a legálně na toto území dopravit (a bude zde přijat) a je možné po něm spravedlivě požadovat, aby se přemístil na toto území. Přitom také rámcově posoudil jak právní, tak faktické podmínky pobytu vnitřních uprchlíků. Soud se ztotožnil se závěry žalovaného. K tomu doplňuje, že žalobce ve správním řízení sám uvedl, že by mohl žít v Ch.. V žalobě pak závěr žalovaného o dostupnosti efektivní vnitřní ochrany nijak nezpochybnil. To je přitom důvod, o který žalovaný opřel rozhodnutí o neudělení doplňkové ochrany.

26. K citaci judikatury Nejvyššího správního soudu týkající se povinnosti správního orgánu vycházet z věrohodné výpovědi žadatele o mezinárodní ochranu soud uvádí, že žalovaný v napadeném rozhodnutí nikterak nezpochybnil věrohodnost žalobce. Napadené rozhodnutí není založeno na tom, že by žalobcem vyličený azylový příběh nebyl věrohodný. Ostatně žalobce ve správním řízení žádný azylový příběh nepředestřel, neboť v zemi původu nebyl vystaven nebezpečí pronásledování ani hrozbě vážné újmy. Žalobce předložil žalovanému pouze snůšku domněnek, které vycházely ze subjektivních představ žalobce o tom, co mu hrozí po návratu do země původu, místy žalobce nepřesvědčivě odkazoval na povědomost o tom, co se stalo jeho blíže neoznačeným vrstevníkům. Žalovaný shromáždil aktuální zprávy o zemi původu, které se zabývají tématy týkajícími se obav žalobce. Na základě těchto objektivních zjištění žalovaný přesvědčivě vyvrátil subjektivní smyšlenky žalobce. Takový postup je v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, které se žalobce v žalobě dovolává na svoji podporu.

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

27. Vzhledem k tomu, že žalobní body jsou nedůvodné a soud nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, byla žaloba zamítnuta (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
28. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému soud náhradu

nákladů nepřiznal, neboť mu nevznikly náklady převyšující náklady na běžnou administrativní činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 26. května 2020

Tomáš Kocourek, v. r.
soudce